

Datum
2016-01-11

Diarienummer
2015-163

Er referens
S2015/07006/FS

Socialdepartementet
Enheten för folkhälsa och sjukvård

Patientrörlighet inom EES – kompletterande förslag för tandvården (Ds 2015:52)

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) tillstyrker förslagen i promemorian men anser att författningstexten i 3 c § 3 p. och i 4 b § andra stycket av tandvårdslagen (1985:125) bör förtydligas.

4.4.1 En utvidgad informationskyldighet för tandvården

Syftet med direktivets krav är att förse patienter med relevant information så att de ska kunna göra välgrundade val inför en planerad behandling. Det handlar t.ex. om pris för den planerade behandlingen, men också om vilka möjligheter patienten har att vända sig till en instans för att få stöd att kunna ta tillvara sina intressen i de fall patienten inte är nöjd med vården.

Patienterna inom tandvården har ett svagt konsumentskydd trots att de finansierar stora delar av tandvården själv. Konsumenttjänstlagen (1985:716) som gäller vid köp av tjänster är inte tillämplig på tandvård. Det saknas också regler för när ett fel i en behandling kan anses ha uppstått och hur det kan reklameras (SOU 2015:74, s. 186 ff.).

Det finns heller ingen gemensam klagomålshantering för patienter inom vuxentandvården, utom när det gäller ärenden som faller inom ramen för IVO:s ansvarsområde.¹ Landstingens patientnämnder är behjälpliga patienter som har fått tandvård utförd av folktandvården, tandvård som finansierats av landstinget samt patienter som fått tandvård hos en vårdgivare som har avtal med landstinget. Långt ifrån alla privata tandvårdsgivare har ett sådant avtal samtidigt som privata tandvårdsgivare utför majoriteten av all tandvård i Sverige. Privata tandvårdsvårdgivare som är anslutna till Privattandläkarna har en instans som liknar landstingens patientnämnder (Privattandläkarnas förtroendenämnd) dit missnöjda patienter kan vända sig.² Patienter hos privata vårdgivare som varken är medlemmar i Privattandläkarna eller har avtal med ett

¹ IVO hanterar i huvudsak anmälningar som gäller vårdskador.

² Till skillnad mot landstingens patientnämnder kan Privattandläkarnas förtroendenämnd även lösa tvister som rör kostnader och betalning för utförd tandvård.

landsting/patientnämnd, har däremot ingenstans att vända sig med klagomål som faller utanför IVO:s ansvarsområde.

Eftersom gemensamma bestämmelser saknas på området blir det ännu viktigare att informera patienten om huruvida hen har möjlighet att vända sig till en patientnämnd eller en motsvarande nämnd som har till uppgift att hjälpa patienter att tillvarata sina intressen med anledning av den tandvård som tillhandhålls av patientens vårdgivare. ISF anser därför att den föreslagna lydelsen i 3 c § 3 p. tandvårdslagen bör ändras så att det av bestämmelsen framgår att vårdgivaren ska informera patienten om huruvida det överhuvudtaget finns en nämnd som patienten kan vända sig till och i så fall informera patienten om nämndens namn och verksamhet.

4.4.2 Krav på specificerad faktura

Av promemorian framgår att begreppet "tydliga fakturor" inte har definierats närmare i patientrörlighetsdirektivet. Av den föreslagna lydelsen i tandvårdslagen ska vårdgivaren tillhandahålla en "specificerad faktura avseende den vård som patienten har erhållit". Av promemorian framgår det dock inte hur specificerad fakturan ska vara. Ska till exempel kostnaderna för tandtekniska arbeten framgå explicit? Det kan därför finnas anledning att utveckla resonemanget och innebörden av begreppet "specificerad faktura".

Detta yttrande har beslutats av vikarierande generaldirektör Catarina Eklund Ahlgren. Bessam Saleh har varit föredragande. I beredningen har också Julia Pietrek och Helena Höög deltagit.

Catarina Eklund Ahlgren
Vikarierande generaldirektör

Bessam Saleh
Utredare